

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 8.

Anden Session.

8de Møde.

Torsdagen den 17de October.

(Fortsat).

Ryholm: Med Hensyn til det Forslag, der er stillet under Nr. 5, kan jeg udtale mig omtrentlig aldeles i modsat Retning af hvad jeg sidst har hørt af tvende ærede Talere. Just dette Forslag har i meget høi Grad tiltalt mig. Jeg synes, at man har her, om jeg saa maa sige, truffet det Rette. Man har, idet man har udsat — for at bruge et Udtryk, som jeg vel troer, ikke finder synderlig Anklang, men som vel er det sande og rette — en Præmie for de Lehnsejere, der ville sælge deres Gods, modereret den paa en fornuftig Maade, saaledes at Lehnsejeren, naar han sælger sit Gods til Fæsterne eller deres Børn eller Svigerbørn, — det, som er det Unseligste, og det, som vi Alle maae haabe fornemmelig vil skee, — da erholder en større Belønning derfor, en større Fordeel deraf, end naar han sælger til Andre. Herved troer jeg ogsaa, at denne Sag i en ikke ubetydelig Grad vil fremmes. Der er sagt, at det var ikke nogen synderlig Fordeel for Lehnsejeren. Jeg troer accurat det Modsatte. Jeg troer just, at disse 20 pCt. ville for de fleste Lehnsejere i Landet, især naar, saaledes som det i § 2 er bestemt, Indtægten skal beregnes til en Gjennemsnitssum efter 20 Aar, blive en meget betydelig Fordeel. Jeg troer, at man heri vil give en mægtig Spore til, at han fornemmelig vil sælge til Fæsterne, deres Børn eller Svigerbørn, og dette er mit inderlige Ønske.

Dreier: Jeg er fuldkommen enig i, at, naar som den ærede foregaaende Taler benævnte det, Præmien stiger, og navnlig stiger saa betydeligt som fra 10 til 20 pCt., naar Afhændelsen skeer til de nævnte særlige

Personer, der da vil være en betydelig Spore til at afhænde netop til dem. Men i de Tilfælde, hvor det ikke gjør nogen Forskjel, hvilket vil blive Tilfældet, naar Afhændelsen skeer for en Sum, der er enten accurat paa Grændsen eller nær Grændsen af det Minimum, som er fornødent, for at Salget kan tilstedes, der bliver der ingen Forskjel for Lehnsejeren i pecuniær Henseende, enten han sælger til Brugerne og deres Familier, eller han sælger til Fremmede. Og, skjøndt det vel er rimeligt, at Salg i saadanne Tilfælde vil være mindre almindeligt, saa kan det dog ikke negtes, at det vil kunne skee, og at der navnlig i det Tilfælde, hvor der bliver gjort Lehnsejeren Bud af Fremmede enten paa det samlede Gods eller paa nogen betydelig samlet Deel deraf, og der ved Siden deraf for en mindre Deel af Brugerne bliver budet noget mere, maaskee kunde være Opfordring for ham til at foretrække at tage en samlet Handel og en samlet Fordeel, og derved undgaae betydelig Uleilighed, og saaledes vælge den Fremmedes fremfor Brugernes eller hans Nærmeestes Tilbud, og man kan derfor ikke være tilfredsstillet ved, at blot Fordelen stiger, naar Kjøbesummen naaer saa høit, at den kan komme ud af Overskudet af dens Beløb over det fastsatte Minimum af den til Salg fornødne Sum. Jeg maa derfor fremdeles ansee det for godt, om en Forandring kunde finde Sted saaledes, at den betydelige Forskjel i Fordelen blev den samme, uden Hensyn til, hvor høit eller lavt Prisen steg paa det Gods, som afhændedes.

Premierministeren: Jeg er ikke aldeles vis paa med Hensyn til Udtrykkene i det nu omhandlede Ændringsforslag, om det er de ærede Herrer Forslagsstilleres Mening, at de 10 pCt., som omhandles i den første Passus, ligeledes skulle være begrændset af at Mini-